

Advies over het voorstel van de lijst opleidingen voor het deeltijds beroepssecundair onderwijs

Advies over het voorstel van de lijst opleidingen voor het deeltijds beroepssecundair onderwijs

1 Situering

De Vlaamse Onderwijsraad ontving op 22 januari 2009 een adviesvraag van minister F. Vandenbroucke over een voorstel van benamingen van opleidingen in het deeltijds beroepssecundair onderwijs (DBSO). De adviesvraag bestaat uit twee delen:

- Een lijst met opleidingen die het resultaat is van de screening van de bestaande opleidingen in de rubrieken bouw, decoratie en hout. Het decreet over het stelsel van leren en werken in de Vlaamse gemeenschap (10 juli 2008) bepaalt dat de overheid het opleidingsaanbod in het DBSO en de leerlijd vastlegt (artikel 22). Vooraleer de lijst met opleidingen wordt bepaald, worden de bestaande opleidingen gescreend. Het resultaat hiervan wordt ter advisering voorgelegd aan de Vlor, wat de opleidingen in het DBSO betreft, en aan de raad van bestuur van Syntra Vlaanderen, wat de opleidingen in de leertijd betreft (artikel 23). De overheid stelt in deze adviesvraag 58 opleidingen voor in het DBSO. Punt 2 van dit advies handelt over dit luik van de adviesvraag.
- Voorstellen tot erkenning van nieuwe opleidingen in het DBSO, ingediend door onderwijsverstrekkers en/of derden. De procedure voor de erkenning van nieuwe opleidingen is vastgelegd in artikel 24 van hetzelfde decreet en meer gespecificeerd in omzendbrief SO 2008/08 betreffende het stelsel van leren en werken (8 augustus 2008). Punt 5.1.1.3 van de omzendbrief bepaalt dat dezelfde overheidscommissie, die belast is met de screening, ook de aanvragen voor nieuwe opleidingen behandelt. Deze aanvragen kunnen ingediend worden door onderwijsverstrekkers of derden. De oorspronkelijke voorstellen en de conclusies van de overheidscommissie worden ter advisering aan de Vlor voorgelegd. Deze adviesvraag omvat 7 voorstellen tot erkenning van nieuwe opleidingen in het DBSO. Punt 3 van dit advies handelt over dit luik van de adviesvraag.

Dit advies werd voorbereid in de commissie Leren en Werken onder voorzitterschap van Sonja Buts. De commissie vergaderde in een ad hoc-samenstelling. Ze werd uitgebreid met de sectorcommissie Bouw-hout-decoratie (voorzitter: Bavo Van Soom) voor wat het eerste luik van de adviesvraag betreft en de sectorcommissie Personenzorg (voorzitter: Jef Van Holsbeke) voor wat het voorstel "verzorgende/zorgkundige" in het tweede luik van de adviesvraag betreft. Ook werd een extra deskundige van Syntra Vlaanderen uitgenodigd. Met Syntra Vlaanderen werd de afspraak gemaakt dat het in zijn advies over opleidingen met dezelfde benaming hetzelfde standpunt inneemt als het inneemt in de commissie Leren en Werken ad hoc.

De Raad Secundair Onderwijs stemde over dit advies op 12 februari 2009.

2 De screening van de bestaande opleidingen in de rubrieken bouw, decoratie en hout

2.1 Algemene bemerkingen

- De Raad Secundair Onderwijs onderschrijft de benadering van de overheid om per sector een allesomvattend opleidingsaanbod uit te tekenen. Dit heeft als voordeel dat de centra DBSO hun aanbod flexibel kunnen organiseren met het oog op een eventuele wijziging in het tewerkstellingsaanbod in de regio, zonder dat de Vlaamse Regering vooraf een nieuwe opleiding dient te erkennen.
- De raad erkent dat de screeningsoperatie een moeilijke denkoefening is. Hij vraagt aan de overheid om ook het globale overzicht te bewaken en voldoende aandacht te besteden aan opleidingen uit andere rubrieken, die affiniteit hebben met de lijst opleidingen na een bepaalde screening. Een voorbeeld: de bestaande opleiding *Machinist mobiele kraan* uit de rubriek Transport kan gelinkt worden aan de opleiding *Torenkraanbestuurder* in deze adviesvraag, maar is niet opgenomen in de voorliggende lijst. Andere opleidingen (o.a. *Confectiestikster*) worden wel opgenomen in deze lijst en in een nog te screenen rubriek geplaatst.
- De raad wenst nog eens zijn bezorgdheid te uiten over het feit dat de timing waarmee de modularisering wordt uitgevoerd, onrealistisch is.

2.2 De koppeling van certificaten aan een graad

Punt 3 van de adviesvraag maakt gewag van de toekenning van een graad aan elke opleiding. In bijlage 2 van de adviesvraag wordt dit per opleiding gespecificeerd. De raad vraagt met aandring dat de verwijzing naar een bepaalde graad wordt afgevoerd. Het decreet over het stelsel van leren en werken voorziet namelijk een duidelijke scheiding tussen de algemene vorming en het verwerven van een certificaat. De verwijzing naar graden heeft enkel betrekking op de eindtermen, die van toepassing zijn voor de algemene vorming die wordt verstrekt op basis van goedgekeurde leerplannen en waaraan graad- of leerjaargebonden studiebewijzen worden verbonden.

De toevoeging van een niveau aan elk certificaat zou bovendien de indruk kunnen wekken dat de overheid de betreffende kwalificaties reeds heeft “ingeschaald”. Het niveau van een beroepskwalificatie wordt pas bepaald na de invoering van de Vlaamse kwalificatiestructuur. De raad vindt de toekenning van een graad dan ook een voorafname op de Vlaamse kwalificatiestructuur¹.

2.3 De graad van specificiteit van de opleidingen

De raad vindt dat de lijst met opleidingen onvolledig is. De overheid heeft zich sterk laten leiden door formele beroepenstructuren die in de sectoren worden gehanteerd. Het valt op dat de mate waarin een sector aandacht besteedt aan functies en deelfuncties, deze weerspiegeld is in de voorgestelde opleidingen. De opleiding *Dakdekker* bijvoorbeeld wordt verder onderverdeeld in 3 meer specifieke opleidingen: *Dakdekker leien en pannen*, *Dakdekker metalen daken* en *Dakdekker rieten daken*. Daar tegenover staat dan de opleiding *Stukadoor*, waar niet dezelfde fijnmazigheid wordt gehanteerd. Nochtans wordt in

¹ Zie ook het advies over het voorontwerp van decreet over de kwalificatiestructuur, Algemene Raad, 9 oktober 2008

verschillende bedrijven een onderscheid gemaakt tussen een binnenbepleisteraar, een buitenbepleisteraar en een plaatser van gipskartonplaten.

De raad dringt erop aan om bij alle opleidingen dezelfde fijnmazigheid te hanteren met het oog op het vermijden van een ongekwalificeerde uitstroom. Hij stelt daarom voor om een aantal opleidingen toe te voegen (zie verder).

2.4 Advies over de screening van de opleidingen in de rubrieken bouw, decoratie en hout

De raad geeft gunstig advies over het voorstel van de lijst opleidingen die in bijlage 1 van de adviesvraag is toegevoegd.

De raad stelt voor om de benaming van de opleiding *Dakdekker* te wijzigen in *Polyvalent dakdekker*. Deze benaming is immers transparant over alle onderwijsniveaus heen.

De raad stelt vast dat een aantal benamingen ontbreken. Omwille van een eenvormige fijnmazigheid over alle sectoren heen, het beantwoorden aan een economische realiteit en het terugdringen van de ongekwalificeerde uitstroom, stelt de raad voor om volgende opleidingen aan de lijst in bijlage 1 bij de adviesvraag toe te voegen:

- *Trappenmaker*
- *Binnenbepleisteraar*
- *Buitenbepleisteraar*
- *Grijswerker*
- *Plaatser van gipskartonplaten*

Een bijkomend argument voor de toevoeging van *Trappenmaker* is dat de set competenties uit deze opleiding een onderdeel vormt van het omvangrijke pakket competenties van de opleiding *Binnenschrijnwerker*. De raad merkt op dat hij reeds eerder² een gunstig advies gaf voor het behoud van de opleiding *Trappenmaker* en de toevoeging van de opleiding *Grijswerker* aan de lijst met opleidingen voor het DBSO.

3 Voorstellen tot erkenning van nieuwe opleidingen in het DBSO, ingediend door onderwijsverstrekkers en/of derden

De raad geeft gunstig advies over de opname van de opleiding *Bouwplaatsmachinist* in de lijst in bijlage 1 bij de adviesvraag (zie hoger).

Hij geeft gunstig advies over het voorstel om de opleiding *Verzorgende/zorgkundige* (bijlage 3 van de adviesvraag) aan de rubriek *Personenzorg* toe te voegen. Hij stelt dat het behalen van het certificaat van *Verzorgende* een instapvereiste is om deze opleiding aan te vangen. De raad zal spoedig in overleg met de sector een opleidingskaart adviseren. Hij zal erover waken dat de vereiste competenties en activiteiten, die een *zorgkundige* mag uitoefenen, afgeleid worden uit het Koninklijk besluit van 12 januari 2006³.

² Raad Secundair Onderwijs, Advies over de voorstellen van nieuwe kwalificatiebenamingen in het deeltijds beroepssecundair onderwijs vanaf het schooljaar 2008-2009 (26 februari 2008)

³ Koninklijk besluit van 12 januari 2006 tot vaststelling van de nadere regels om geregistreerd te worden als *zorgkundige* (B.S. 3 februari 2006)

De raad sluit zich aan bij het voorstel van de overheid om *Stellingbouwer* niet te weerhouden. Deze opleiding bestaat reeds en is ondergebracht in de rubriek Metaal en kunststoffen (administratief nummer 35037).

De raad formuleert een gunstig advies bij de toevoeging van volgende opleidingen, onder voorbehoud van een beter onderbouwd dossier en een breed overleg met de sectoren:

- Parkeerwachter (niet in een rubriek geplaatst);
- Industrieel touwtechniker (niet in een rubriek geplaatst);
- Mechanische operator in de chemische en petrochemische nijverheid (niet in een rubriek geplaatst);
- Wellnesshelper/wellnessmedewerker (rubriek Personenzorg).

De raad keurde dit advies goed op 12 februari 2009. Er waren 17 stemgerechtigde leden aanwezig. Deze stemden unaniem voor het advies.

Johan Van Ransbeek
secretaris

Patrick Weyn
voorzitter